

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

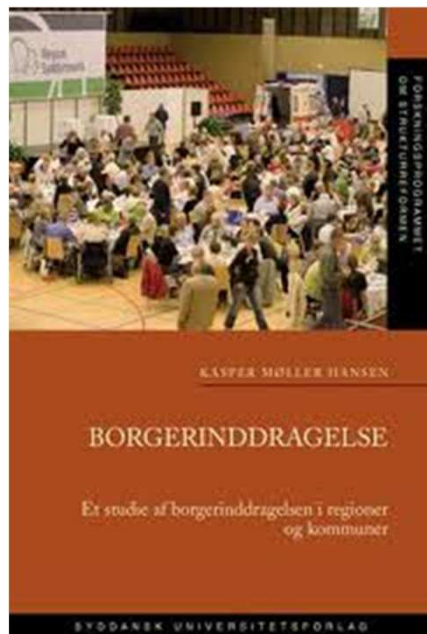
Hvad fik os til at stemme? Valgdeltagelse og mobilisering ved 2013 og hvordan kan vi bruge disse erfaringer til borgerinddragelse mellem valgene

Kasper Møller Hansen

cvap.polsci.ku.dk/valgdeltagelse/

kmh@ifs.ku.dk

www.kaspermhansen.eu

Kan man øge valgdeltagelsen?

Analyse af mobiliseringstiltag ved kommunalvalget den 19. november 2013

Yosef Bhatti
Jens Olav Dahlgaard
Jonas Hedegaard Hansen
Kasper Møller Hansen

Center for Valg og Partier
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet

CENTRE FOR VOTING AND PARTIES
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Hvem stemte og hvem blev hjemme?

Valgdeltagelsen ved kommunalvalget 19. november 2013. Beskrivende analyser af valgdeltagelsen baseret på registerdata

Yosef Bhatti
Jens Olav Dahlgaard
Jonas Hedegaard Hansen
Kasper Møller Hansen

Center for Valg og Partier
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet

Overblik

1. Hvem stemmer og hvem stemmer ikke?

- Motivation, valgdeltagelseshistorik og om forskningsprojektet
- Overordnet: Hvordan gik det?
- Forskellige undergrupper
- Udvikling over tid
- Opsummering

2. I hvilken grad virkede mobiliseringstiltagene?

- De mange kampagner – hvad kan vi måle på?
- Hvordan måler man effekten af tiltagene?
- Breveksperimenter
- SMS-eksperimenter
- Dør-til-dør
- Opsummering og perspektiver

3. Borgerinddragelse mellem valgene

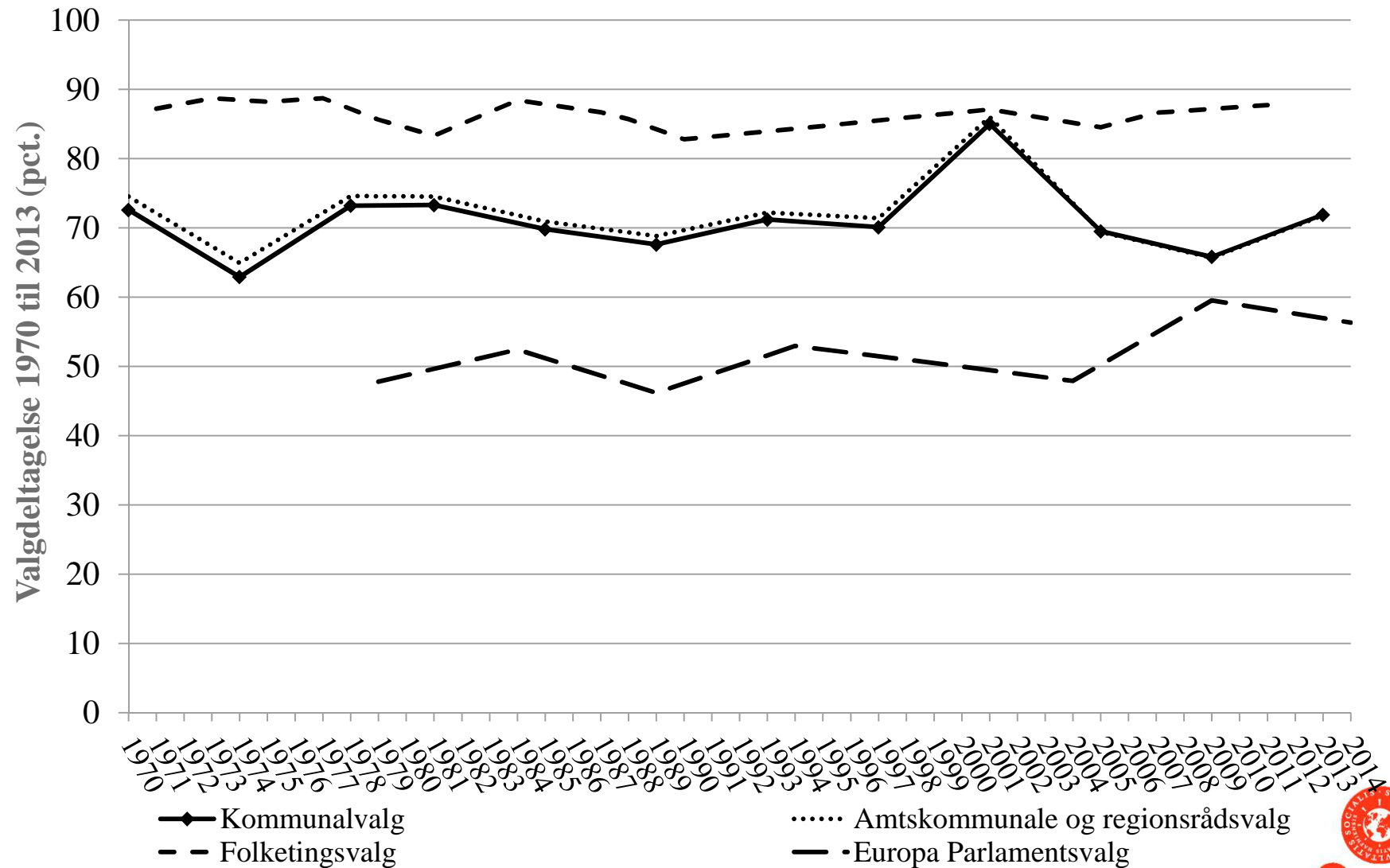

Valgdeltagelse er demokratiets vigtigste sundhedsindikator

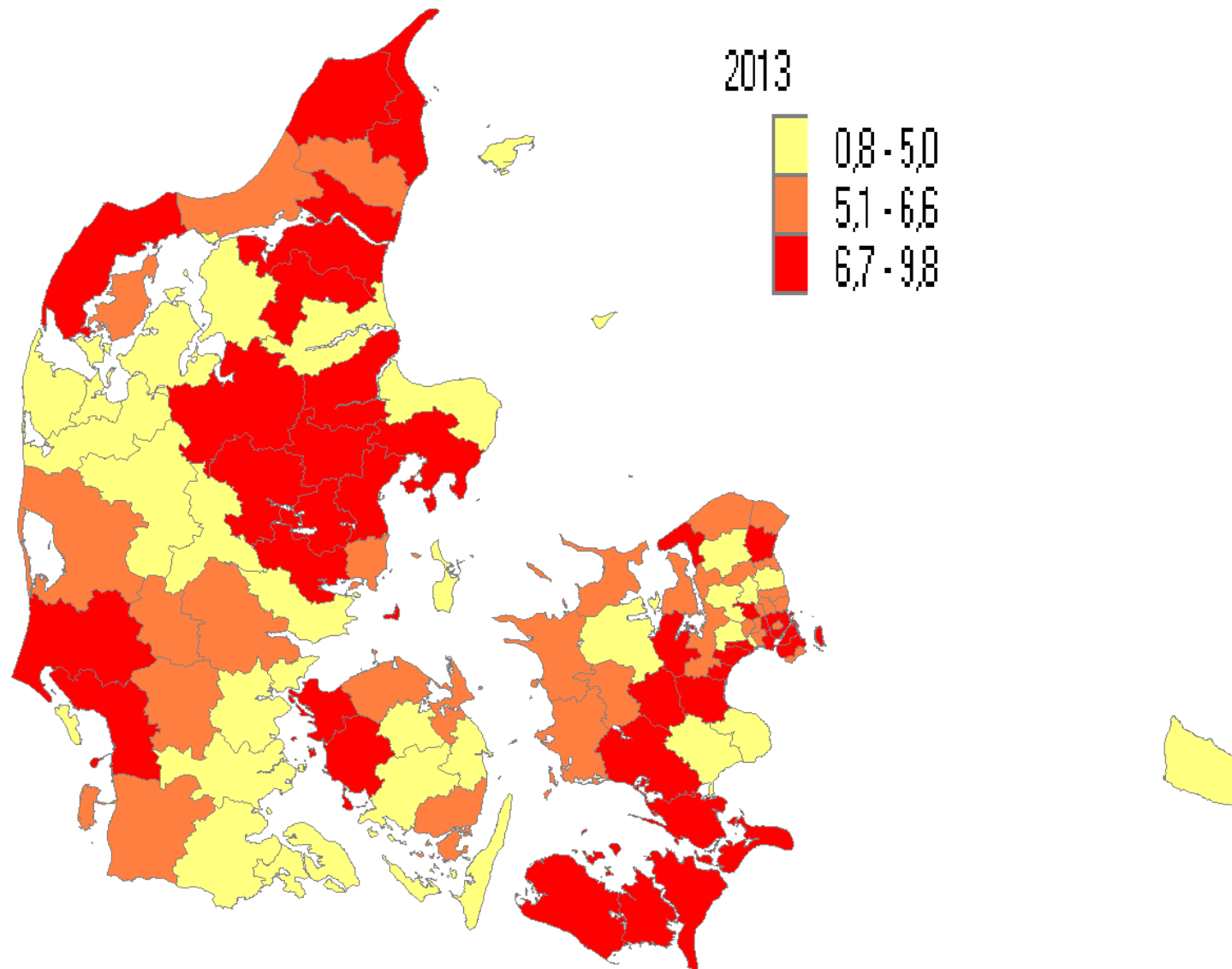
- Det er måden, vi påvirker vores politikere på. Sikrer indflydelse på, hvem der bliver valgt, og at de lytter efterfølgende
- Valg er også den måde det politiske system legitimerer sig selv på. En stemme er accept af demokratiet.
- Gruppers valgdeltagelse er vigtig for, at gruppen føler ejerskab over politiske beslutninger
- Valgdeltagelse og andre former for deltagelse er relateret
- Valgdeltagelse er vanedannende (risiko for negativ spiral)
- Ulighed i deltagelse → ulighed i repræsentation

Valgdeltagelsen fra 1970 til 2014

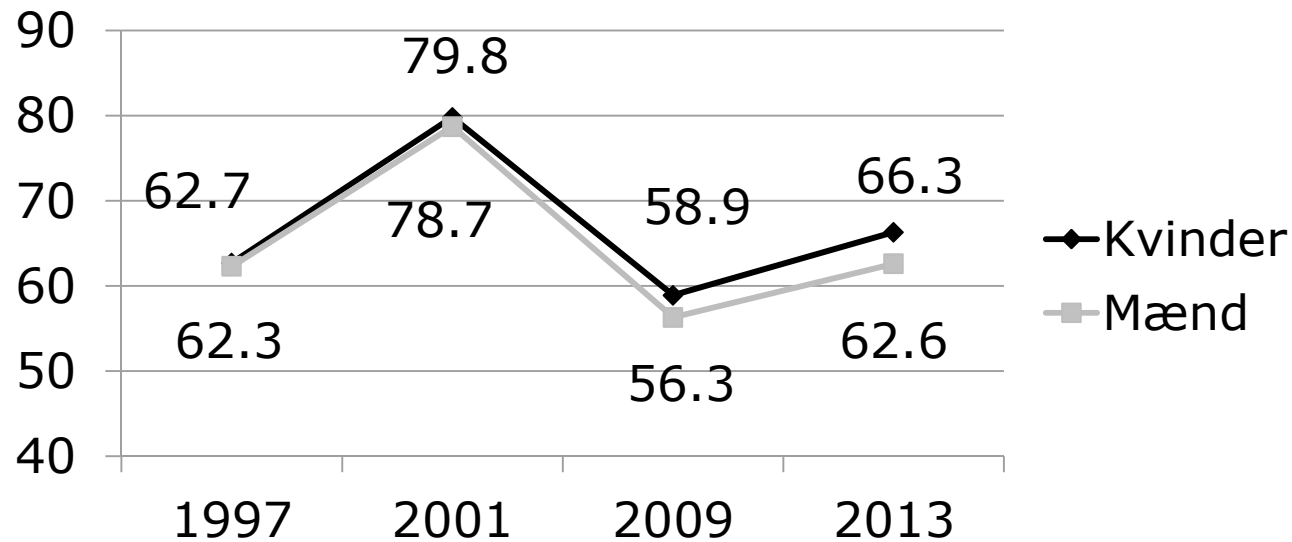
Stigning i valgdeltagelsen i alle kommuner (2009-2013, pct.point)

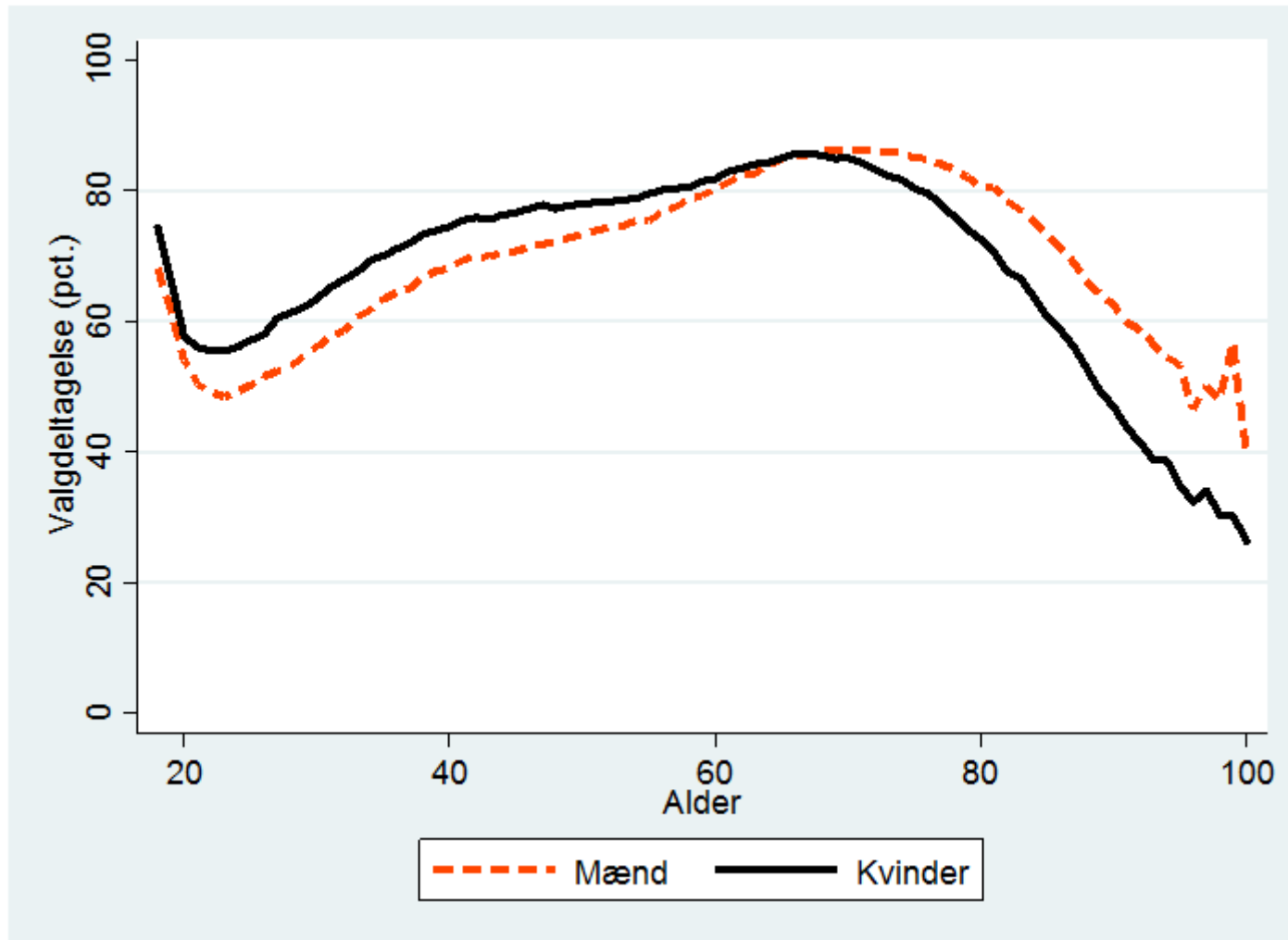
Valgdeltagelsen opdelt på køn (2013).

	Pct.	Antal stemmeberettigede
Mand	70,6	2.140.227
Kvinde	73,5	2.209.213
Total	72,1	4.349.440

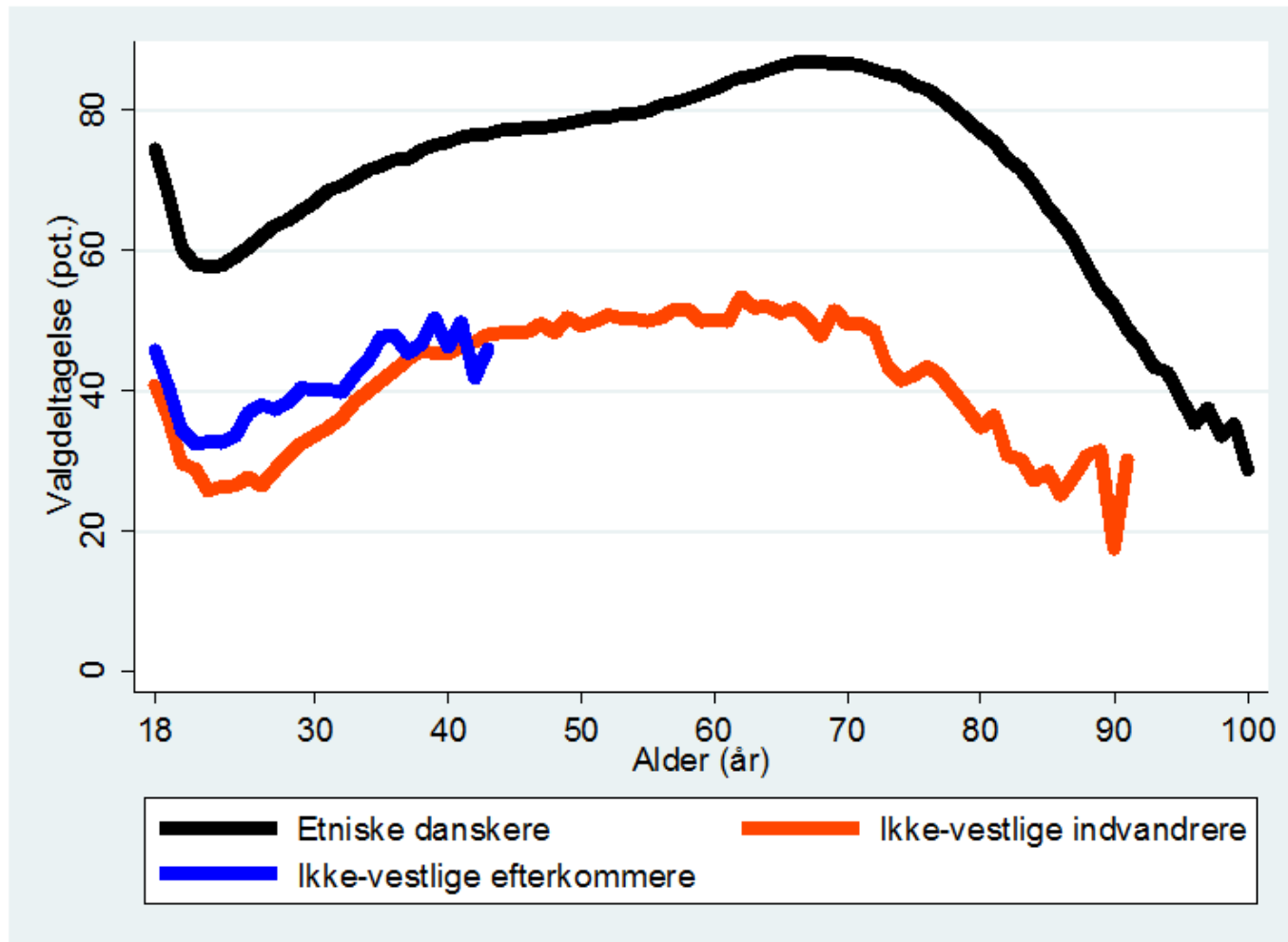
Udviklingen i valgdeltagelsen fra 1997 til 2013 i København og Aarhus (Pct.)

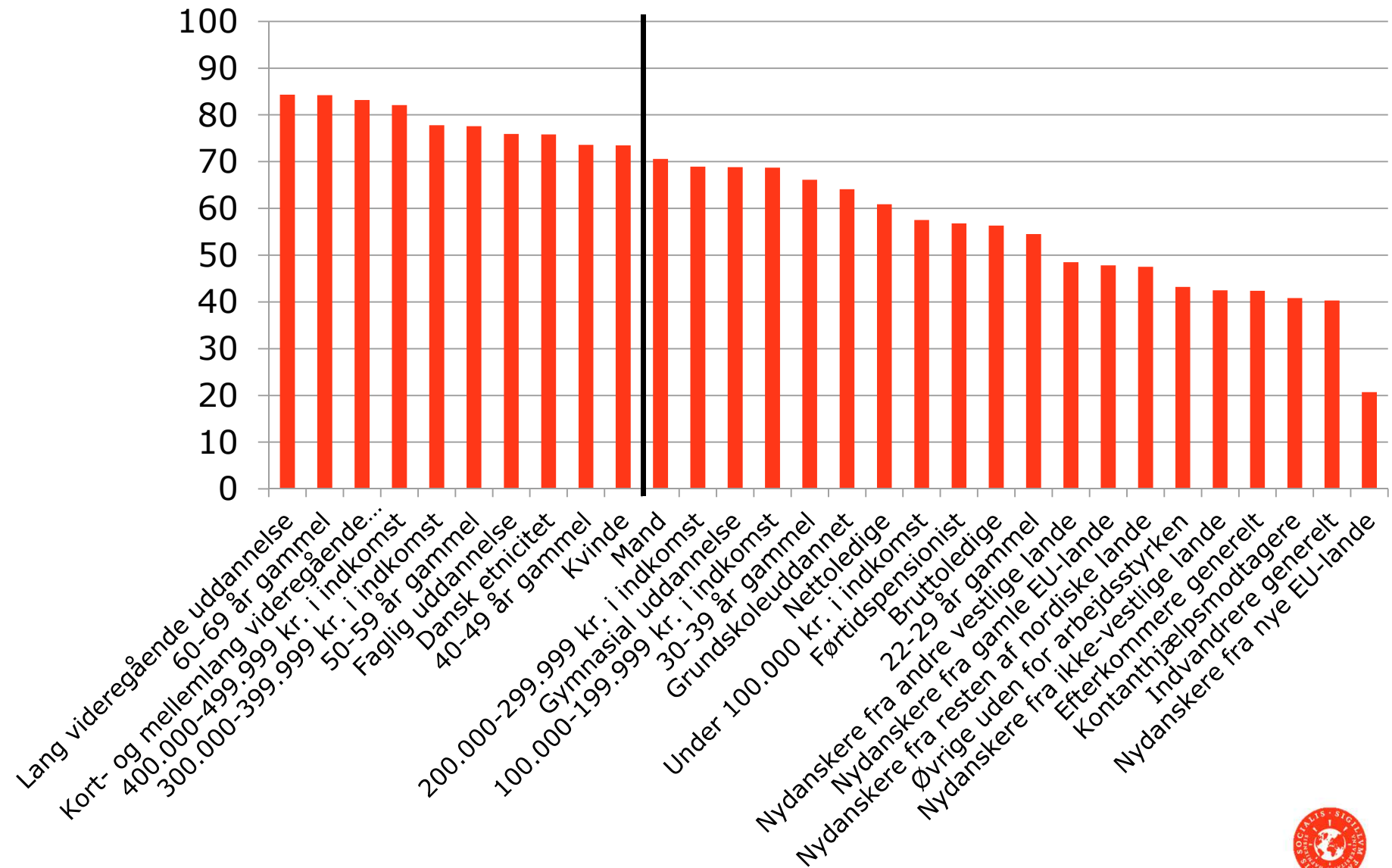
Valgdeltagelsen på alder og køn (2013)

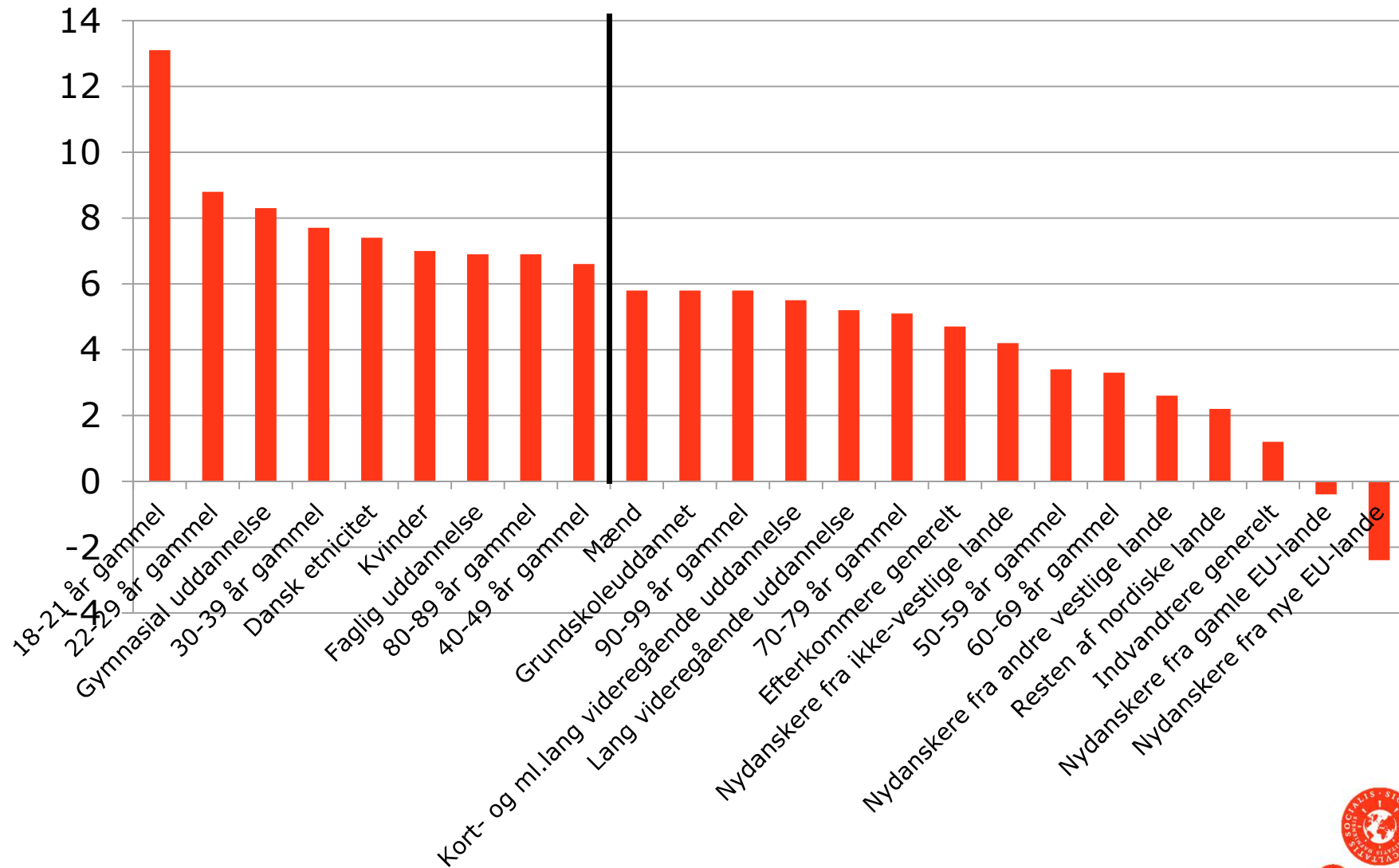
Valgdeltagelsen fordelt på etniske danskere, ikke-vestlige indvandrere og efterkommere (2013)

Samlet overblik over valgdeltagelsen (2013, pct.)

Samlet overblik over udviklingen i valgdeltagelsen (2009-2013) (stigning i pct.point)

Sum-up om valgdeltagelse 2013

- 2013 havde en høj valgdeltagelse i forhold til normalen og en enestående stigning deltagelse i forhold til 2009.
- Der er stadig betydelige uligheder i valgdeltagelsen.
- MEN stort set alle grupper er gået frem.
- På alder og uddannelse er dem, der i forvejen havde lav deltagelse, endda gået mere frem end gennemsnittet.
- På køn og etnicitet forholder det sig modsat.

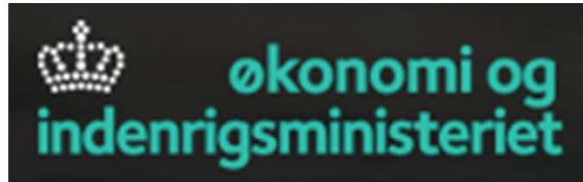

2. I hvilken grad virkede mobiliseringstiltagene?

Udpluk af partineutrale organisationer med Get-Out-The-Vote-kampagner ved valget i 2013

DANSKE
REGIONER

Rådet for Etniske Minoriteter

FORENINGEN.
STEMMER PÅ
KANTEN

FOLKETINGET

De mange mobiliseringstiltag

125.246 breve

131.556 SMS'er (+ 262.000 ved EP-valget)

27.962 e-mails

Over 3.200 stemmeberettigedes husstande blev forsøgt kontaktet v. døren

Debatmøder på 40 uddannelsesinstitutioner i to regioner

Plakater og flyers i boligkvarter i Odense (927 personer eksponeret)

Tegnekonkurrence blandt børn

Økonomi- og Indenrigsministeriets breve

98.737 personlige breve til unge førstegangsvælgere

Otte forskellige breve med forskellige argumenter i forhold til at stemme:

- Omkostninger ved at stemme (reducere)
- Udbytte ved at bruge sin stemme
- Sandsynligheden for at være afgørende
- Normer om godt medborgerskab (borgerpligt)

- Brev med alle ovenstående argumenter

Breve vinklet positivt (gevinst) eller negativt (tab)

Kontrolgruppe fik ikke brev

Eksempel på brev fra ØIM fra KV13 (borgerpligtsnorm, negativ vinkel)

Cæcilie [redacted]
[redacted]

6

Kære Cæcilie [redacted]

Der er kommunal- og regionalvalg tirsdag den 19. november 2013, og du kan stemme.

Svigt ikke demokratiet – stem

På valgdagen fejrer vi vores demokrati, og at vi alle har mulighed for at have indflydelse. Vi håber, du vil tage imod invitationen og fejre demokratiet sammen med resten af befolkningen ved at stemme. Som samfundsborger har du et ansvar for demokratiets fremtid. At stemme er din borgerpligt.

Hvis du ikke stemmer, svigter du vores demokrati. Stem til kommunal- og regionalvalget.

Du har fået tilsendt et valgkort med posten. På valgkortet vil dit

**økonomi og
indenrigsministeriet**

Fakta om valget

- Kommunal- og regionalvalget afholdes tirsdag den 19. november.
- Du kan stemme mellem klokken 9.00 og 20.00 på dit valgsted, som fremgår af valgkortet.
- Du kan se, hvordan man stemmer på stem.dk.

Resultater af ØIM's breve

Sammenligning af valgdeltagelse mellem stimuli- og kontrolgrupper:

Brev ifht. ikke brev: 0,37 pct.-point (signifikant)

Syv af otte breve har ikke signifikant effekt på valgdeltagelsen

Brev med mange argumenter: 1,13 pct.-point (signifikant)

Personer der er flyttet hjemmefra og eneste førstegangsvælger i husstanden (*alle breve*): 0,9 pct.-point (signifikant)

Folketingets udsending af Grundlov og følgebrev

Siden 2005 har Folketinget udsendt Grundloven til nye statsborgere samt nye stemmeberettigede

Har det en effekt på valgdeltagelsen?

Standset udsending 9. maj 2013 for at samle tilpas stor gruppe

18-18½ årige inddelt i tre grupper:

1. Kontrolgruppe (Grundlov efter valgdagen)
2. Grundlov + brev med stemmeopfordring
3. Grundlov + tegneserie om at stemme

Resultater af Folketingets udsending

	Valgdeltagelse Pct.	Forskel i valgdeltagelse	N
Kontrolgruppe	72,5		9.475
Alm. brev + grundlov	73,2	0,6	9.046
Tegneserie + grundlov	74,1	1,6*	9.029

Eksempel på tegneserien fra Folketinget

SMS-beskeder

SMS'er fra Alles valg-kampagnen

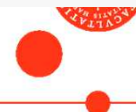
51.000 SMS'er sendt ud til en bred gruppe af vælgere. Herunder mange indvandrere og efterkommere.

Samlet effekt 0,30 procentpoint (ikke signifikant).

Effekt uden link: 0,64 (signifikant)
Ingen effekt med link.

Effekt ud fra oprindelse:

Dansk:	-0,40 (ikke signifikant)
Indvandrer:	0,96 (signifikant)
Efterkommer:	2,93 (signifikant)

Opgangskampagne i Odense

#Mitafttryk ophængte plakater i tilfældigt udvalgte opgange og uddelte flyere.

Samlet effekt -0,3 (ikke signifikant).

Effekt efter oprindelse:

Dansk: -2,4 (ikke signifikant)

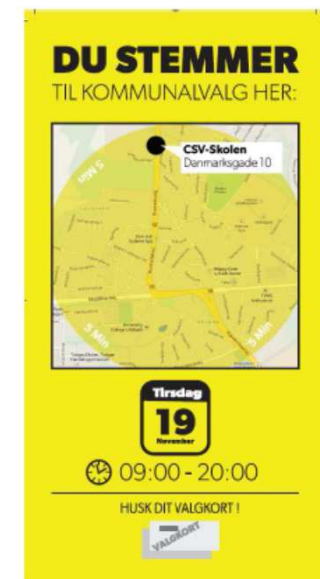
Nydansk: 14,4 (signifikant)

Iøjnefaldende resultat.

MEN: Lille gruppe.

vi stemmer
Borstøttryk på Odense Kommunevalg
Mvh. Beberne på Grønløkkevej

Konklusion

Stigende valgdeltagelse

- @ Alle grupper, undtagen vælgere fra ny EU-lande, har oplevet stigende valgdeltagelse fra RV09-RV13.
- @ Nydanskerne er dog stadig 10 pct.point fra deres valgdeltagelse i RV97 ved RV13.
- @ Afstanden ml. flittige og mindre flittige grupper er blevet mindre ved RV13, med undtagen af en bemærkelsesværdig forskel ml. køn og nydanskerne/etniske danskere.

Evidens for at mobilisering kan virke

- @ SMS (uden link) rettet mod grupper med lav valgdeltagelse.
- @ Skriftlig info, med meget information, fra personer tæt på de unge, humor kan virke på de unge, så længe informationsniveauet er højt.
- @ Mobiliseringen virker bedst på dem med lavest valgdeltagelse i udgangspunktet
- @ De dyreste kampagner er ikke nødvendigvis de mest effektive.

- @ Analyserne fortsætter ... se cvap.polsci.ku.dk/valgdeltagelse/

Formålet med borgerinddragelsen ml. valgene

- Borgerinddragelse vs. Brugerinddragelse
- Borgerinddragelse er et middel snarere end et mål
- Formålet bestemmer metode ikke omvendt
- Vage og tvetydige mål forhindrer effektiv inddragelse
- Præcise, veldefinerede formål er første skridt mod en succesfuld borgerinddragelse
- Er der ulemper ved borgerinddragelse?

Formålet ved borgerinddragelsen

	Fordele for borgerne	Fordele for beslutningstagerne
Input-legitimitet (Beslutnings- proces)	<ul style="list-style-type: none">• Øget forståelse for politikken• Påvirker politikken• Empowerment	<ul style="list-style-type: none">• Nye ideer og løsninger kommer frem• Påvirker borgernes ønsker og sikre deres opbakning• Symbolsk for at signalere modernitet
Output-legitimitet (Resultat, beslutning)	<ul style="list-style-type: none">• Løser fastlåst situation ml. borgerne• Kontrol over beslutning• Bedre beslutninger• Mere effektiv implementering	<ul style="list-style-type: none">• Bryde en politisk fastlåst situation• Bedre beslutninger• Mere effektiv implementering• Undgå uholdbare borgerprotester og tage luften ud af ballonen• Synlighed og dagsordenssættende

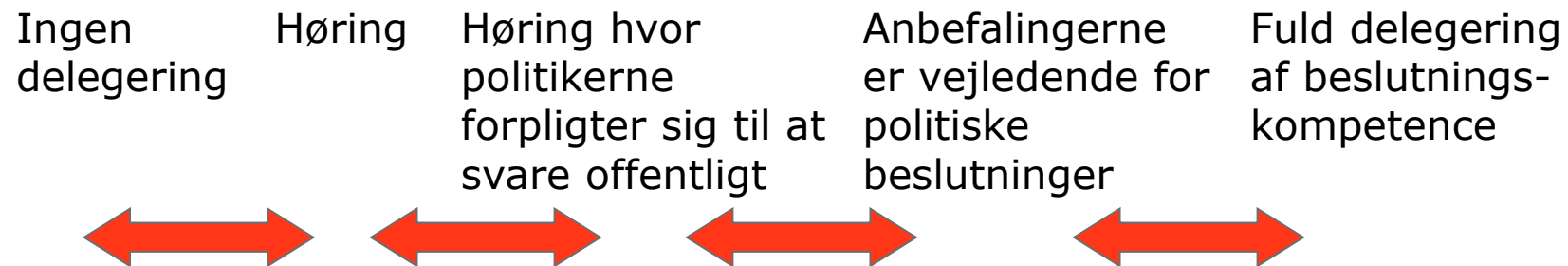
Ulemper ved borgerinddragelsen

	Ulemper for borgerne	Ulemper for beslutningstagerne
Input-legitimitet (Beslutnings- proces)	<ul style="list-style-type: none">• Tidsforbrug• Overflødigt hvis ignoreres	<ul style="list-style-type: none">• Tidsforbrug• Mobiliserer modstand
Output- legitimitet (Resultat, beslutning)	<ul style="list-style-type: none">• Svært at holde deltagerne ansvarlige for beslutningen	<ul style="list-style-type: none">• Dårlige og kortsigtede beslutninger• Tab af beslutningskompetence

En af tre dimensioner i borgerinddragelsen

- Beslutningskompetence i borgerinddragelsen?
 - Hvordan sikrer man at det som bliver sagt bliver anvendt i beslutningsprocessen?

To af tre dimensioner i borgerinddragelsen

• Deltagerne i borgerinddragelsen? (rekruttering)

Selvudvælgelse

- Tordenskjolds soldater
- De der har lyst og interesse
- Rekruttering via annoncer, plakater, avis og Internet

Repræsentanter fra foreninger og interesseorganisationer

- Eliten i relation til viden og erfaringer med deltagelse
- Forhandling af rodfæstede særinteresser
- Rekruttering via henvendelse til foreningerne og interesseorg.

Håndplukkede argumenter

- Repræsentanter for et eller flere argumenter
- Rekruttering via håndplukning af borgerne underhensyn til spændvidden i argumenterne

Repræsentative borgere

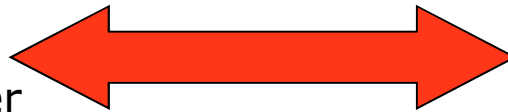
- Repræsentativt udsnit af borgerne
- Rekruttering via individuel invitation på baggrund af stikprøveudvælgelse via telefon og brev (CPR)

Tre af tre dimensioner i borgerinddragelsen

• Dialogen i borgerinddragelsen?

-
- Ingen (fælles) forberedelse
 - Envejskommunikation mellem politikerne til borgerne
 - Individuelle ønskelister
 - Borgerne stiller krav og påpeger problemer

- Forberedelse (Skriftligt materiale)
- Fælles afvejning ved argumentationsudveksling
- Gensidig ansvarlighed
- Borgerne diskuterer løsninger og muligheder

=> problemorienteret

=> løsningsorienteret

Metoder til borgerinddragelse

Den tredje dimension: Beslutningskompetencen mangler?

